

פרוטוקול מס' 225

מישיבת ועדת השירותים הציבוריים
יום א', כ' בתמוז תשל"ו, 18 ביולי 1976, שעה 11.00

נ כ ח ר:

חברי הוועדה:
ח. גרוסמן - היו"ר
ס. ידיד
ל. דיצמן
ח. שמעוני
י. בארי
א. ורדיגר
י. שערי
פ. שינמן

מוזמנים:
ד"ר הורן
ד"ר ד. הר-צבי
א. יצב
ד"ר ע. קליר
משרד הבריאות

מזכירת הוועדה: ש. כרם

ר ש ס ה: מזל כהן

- סדר היום:
1. מסקנות הוועדה בנושא: אין רופאים לילדי ערי העימות - הצעה לסדר-היום של חה"כ י. שריד
 2. מסקנות הוועדה בנושא: מגירת מחלקת העינים בבית-החולים בצפת ומחלקת העינים במרפאת קופ"ח בקרית שמונה - הצעה לסדר-היום של חברי הכנסת: ס. פעיל ו-ד. לוי.

אני פותחת את הישיבה.

היו"ר ח. גרוסמן:

א. מסקנות ועדת השירותים הציבוריים בנושא: אין רופאים לילדי ערי העימות

(קוראת טיוטת המסקנות).

לא ברור לי המשפט: "רוב הרופאים באיזורי עימות משרתים במסגרת

ל. דיציאן:

צה"ל?"

צה"ל הפעיל אותם. הם באים במסגרת צה"ל, אבל לא בשביל השטח

היו"ר ח. גרוסמן:

האזרחי.

זה לא נכון.

ל. דיציאן:

הם משרתים את האוכלוסיה מכיוון שהם מצויים שם. הם לא מיועדים לה.

ח. שמעוני:

אנחנו נבדוק את זה בפרוטוקול מהישיבה בה הופיע קצין רפואה ראשי ואני משעת כי מה שהוא אמר לנו, זה הדבר הנכון.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני מציע בעמוד הראשון בפסקה השניה לשנות את הסדר ולכתוב: "נציגי משרד הבריאות, קופת-חולים הכללית וצה"ל" אני סבור שהמשרד צריך להיות הראשון.

מ. ידיד:

בסדר.

היו"ר ח. גרוסמן:

האם ההקדמה לא יוחר מדי ארוכה?

מ. ידיד:

אני חושבת שההקדמה מצויינת. אני צריכה לומר לשבחה של מזכירת הוועדה שהיא עברה במדויק על הפרוטוקולים והעמידה את השאלות המהותיות ביותר.

היו"ר ח. גרוסמן:

בסעיף 3 בהמלצות אני חושבת שצריכה להיות גם פניה ישירה למועצה המדעית. החוק מקנה למועצה המדעית את הסמכות, כמעט הבלעדית, בדבר מתן אישור להתמחות.

המנכ"ל הוא הסמכות העליונה. בפועל, זאת המועצה המדעית.

ד"ר הורן:

הם ממליצים בפני המנכ"ל.

א. יצב:

אם כן, צריכה להיות פניה ישירה למועצה המדעית.

היו"ר ח. גרוסמן:

ומה לבקש מהם?

י. בארי:

היו"ר ח. גרוסמן:
פה אנחנו פונים לכל הגורמים, והם אחד הגורמים. אני יודעת שהם הגורם המכריע, וכל ענין ההתמחות הוא עם הגורם המכריע.

ד"ר הורן:
את יכולה להפנות את הפניה למנכ"ל משרד הבריאות ולבקש ממנו לפעול.

ח. שמעוני:
אולי הפניה שלנו צריכה להיות להסתדרות הרפואית שהיא תסכים לעקרונות הללו. קל מאד לשכנע את משרד הבריאות. הקושי הוא בשכנוע המועצה המדעית.

היו"ר ח. גרוסמן:
בפגישה שהיתה לי לאחר הישיבה עם נציגי המועצה המדעית, הבינותי שהם מוכנים ללכת לדברים חדשים שעד עכשו לא היו מוכנים ללכת לקראתם. יכול להיות שצריך לעזור להם.

ד"ר הורן:
מה שהם מוכנים לעשות, זה להקל קצת, ליצור מסגרת נוספת חדשה שלא מוגדרת עדין, לאישור התמחות גם של עולים חדשים שעלו ארצה, ששם הבעיה קשה ביותר. צריך לשנות את מסגרת הבריאות כוללת עולים ובאותה רוח להכניס את הנקודה הזאת, איך לעשות מומחיות א' ומומחיות ב'.

ל. דיציאן:
אני מעריך מה שהם אמרו. אבל גם כאשר הם הופיעו בפני הוועדה הם עמדו על כך שהרמה לא תרד בשום פנים ואופן.

היו"ר ח. גרוסמן:
האם אנחנו ממליצים להוריד את הרמה!? אחת מופיע בוועדה כמגן על הרמה וכאילו אחרים מוכנים לוותר על הרמה. האם הרמה שישנה בבית-החולים תל-השומר שווה לרמה בבית-החולים בצפת ובקרית שמונה?!

ל. דיציאן:
איך רמה שזדה בין איזורי הכפר ומרכז הארץ. זה לא קיים בשום מקום בעולם. את לא חשני את העולם. מה שקיים בכפרים אינו קיים בשום מרכז עירוני.

היו"ר ח. גרוסמן:
מה שמטריד אותנו, זה לא מה תהיה הרמה בבית-החולים בתל-השומר, אלא מהיכן ניקח רופאי ילדים לקרית שמונה. יכול להיות שרופא הילדים לא יהיה באותה רמה כמו רופא ילדים ב"תל-השומר". אבל שם אין בכלל רופאי ילדים. אם אתה רוצה שנהיה כמו בארצות אחרות, אנחנו רוצים להתמודד עם זה. אם אתה חושב שכך צריך להיות, אז אין נאכלס את הגליל. אנחנו דנים איך להתמודד עם הבעיה. אני מתפלאה שלא הצעת להוריד את ההצעה מסדר היום.

מ. ידיד:
אני סבור שאנחנו צריכים להיות מאוזנים בגישה שלנו ולא יותר מדי להנחות. לדעתי סעיף 3 אומר מה שאנחנו ממליצים. לכן, אני בטוח שגם המועצה המדעית, כפי שהביעה את דעתה, וגם ההסתדרות הרפואית ערים לנושא הזה והם בוודאי יבדקו מה טוב ומה רע. אני חושב כי מה שנוסח פה זה עונה לבעיה ואני מציע להסתפק בזה.

מ. ידיד: דבר שני, אני מציע במקום:
"לאחר הדברים האלה" לכתוב:
"לאור האמור לעיל הגיעה הוועדה למסקנות כדלהלן: 3,2,1".

ל. דיציאן: אני מסתייג מכל הדברים האמורים
בסעיף 3 (א), (ב) ו-(ג). אני מציע
להסתפק במה שנאמר בסעיף 3 ולמחוק סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג).

י. בארי: לגבי סעיף 3 אני מציע להשאיר
את הפתיחה בעינה ולצרף לפתיחה
את סעיף א'.

איני סובר, ואני חושב שזאת גם
דעתה של היו"ר, שהמועצה המדעית או ההסתדרות הרפואית מתנכלת במתכוון
לאיזורי פיתוח ועימות. זה בוודאי לא כך. מטריחה את המועצה המדעית
רמת ההתמחות. הטענה שהם משמיעים בפומבי היא, שרמת ההתמחות בארץ
נופלת מרמת ההתמחות במספר ארצות אחרות במערב. לכן, מה שאנחנו צריכים
לבקש מהם, זה לבחון אפשרויות של הכוונת רופאים לעבודה באיזורי עימות,
לבחון אפשרויות לפיתוח מסגרות מרפאתיות להתמחות באיזורים מרוחקים.
אסור להכתיב להם או לומר או לרמוז להם, גם אם הרמה תהיה נמוכה,
אף-על-פי-כן, תעצמו עין. אנחנו כוועדה כנסת איננו יכולים להתערב
בשאלת הרמה. הפניה צריכה להיות הן למשרד הבריאות והן למועצה המדעית.

לגבי סעיף קטן (ב) - לדאבוני
הרב לא שמענו מספיק בענין זה. היום השחמע מכך שאם אנחנו נאלץ
רופא ללכת לעבוד באיזור מרוחק הוא יארוז את חפציו וילך לעבוד
בחו"ל.

היו"ר ח. גרוסמן: האם אחת מציע למחוק את סעיף ב'.

י. בארי: את סעיף ג' אני מציע למחוק.
לגבי סעיף ב', איני נלהב.

מ. ידיד: אני מצטער מאד, אנחנו צריכים
להתמודד עם הבעיה ולא צריך
ללכת בין הטיפות. אני בתחילה אמרתי שאני מוכן להשאיר זאת למשרד
הבריאות ולא להתערב. אבל יחד עם זאת, למה לא לומר לרופא צעיר,
אם אתה רוצה להתמחות כאן, אדרבא, אבל באזור פיתוח, באיזור עימות.
ההצעה, כפי שהיא מנוסחת כאן, היא מאד פושרת ובכל זאת אני מסכים
שזה ישאר כך.

ח. שמעוני: אני לא רואה בין מה שכחוב בסעיף 3
לבין הרמה, שום פגיעה ברמה. אנחנו

אומרים שאם ייענו לשלוש התביעות תיווצר הרמה המתאימה. סעיף א'
האומר: "פיתוח מסגרות מרפאתיות וכו'" כרוך בשני הסעיפים הבאים:
התניית עבודתו של רופא בבית-חולים במרכז הארץ בעבודה של פרק זמן
קבוע באיזור מרוחק; והטלת חובת עבודה באיזור מרוחק לפרק זמן קבוע
כחלק מן ההתמחות או כתנאי לקבלת תואר מומחה. לכן, הייתי אומר
שהסדר ההגיוני הוא שסעיף א' יהיה סעיף ג'.

אני לא מבין מדוע הרמה תרד אז?
להיפך, לוקחים אנשים בעלי מיומנות טובה ואומרים להם: במקום שתעשו את זה
פה, תעשו את זה שם.

בעיקר כאן הויכוח זה על מספר המיטות.

מ. הידיד:

סעיף א' זה תנאי לסעיפים ב' ו-ג'.

היו"ר ח. גרוסמן:

אם שני האלמנטים ב' ו-ג' יתקיימו אז יהיה צורך בפתיחת מרפאות כאלה שאפשר יהיה להתמחות באותם מקומות. כי במצב של היום לא ניתן להתמחות.

ח. שמעוני:

י. בארי:
הרמה הרפואית באיזורי העימות אינה דומה לרמה הרפואית במרכז הארץ והיא נופלת ממנה. אם אמרנו שאנחנו מבקשים להאריך את תקופת ההתמחות, בנוסף לתקופה הקבועה, שבה צריך המתמחה לעבוד כך וכך חדשים באיזורי עימות, אז הרמה לא יורדת. אם אתה יוצא מנקודת הנחה שהרמה באיזורי העימות נמוכה יותר ורוצים להוציא רופא העומד ברמה מסוימת ואתה אומר, שחלק מההתמחות שלו ייעשה באיזורי פיתוח, כאילו אמרת שחלק מההתמחות תיעשה במקומות ששם הרמה נמוכה יותר.

ח. שמעוני:

הרופאים לא נשארים שם כי אין אפשרות להתמחות.

ל. דיציאן:

ענין הרמה זה לא פרה קדושה. אני קורא בפרוטוקול שרמת ההתמחות הניתנת לרופאים בארץ לא מגיעה אפילו בחלקה לאותה רמה שנדרשת בארה"ב, באנגליה ועוד. פרופסור פלדמן הסביר שאם רופא צריך לעבוד התמחות, הוא צריך לעבוד במקום כזה שיוכל לעבוד מתחת לרופא מומחה ויוכל לראות מקרים מסויימים. זה תלוי כמה מסות עומדות לרשותו, כמה נחוחים אפשר לעשות שם ורק אז אפשר לאשר שזה מקום מתאים להתמחות. ישנם מקומות מסויימים אשר שם הם אשרו לא יותר משנתיים ויתר השנים הוא מוכרח לעשות בבית-חולים שיש לו אפשרות לעקוב אחרי מקרים חשובים, יותר מסובכים, יותר קשים, תחת השגחה של מומחה יותר גדול.

היו"ר ח. גרוסמן:

ענין חושבת שאתה אפיפיור יותר מן האפיפיור. אני קוראת את דבריו של פרופסור פלדמן אשר אומד: בחקנות כחוב שאפשר להתמחות שנה שלמה באותם מרכזי בריאות או באיזורי עימות אבל צריך לקבוע שהם מרפאות מוכרות. המועצה המדעית קובעת אם זה מוכר או לא. לא צריך לפרוץ לדלתות פתוחות. אין כל מניעה להכיר במרפאות כמוכרות ברגע שהן ממלאות את דרישות ההתמחות. אנחנו לא מבקשים להעביר את הסמכות מידי המועצה המדעית. אמנם, היא ממליצה בפני המנכ"ל, אבל אנחנו יודעים שהיא הסמכות העליונה. מה שכתוב בסעיף 3 סעיפים קטנים (א)(ב) ו-(ג), זה המינימום ופרופסור פלדמן אומר לי: אנחנו מוכנים לשקול. אנחנו לא מציעים יותר ממה שהם מוכנים לשקול. אני חושבת שהיינו צריכים להציע הרבה יותר. יכול להיות שח"כ יוסי שריד יבקש להכניס הצעת יחיד. הוא מבקש להכניס סעיף האומר, שאם המועצה המדעית לא לוקחת בחשבון את הצרכים של כל המדינה אלא פועלת במסגרת זאת ולהסמכות העליונה, אז אולי צריך להוריד מסמכותה. מהדיון הזה אני מב-נה שהצעה כזאת לא תתקבל. גם אלה שמבקשים לפנות למועצה המדעית ולהסתדרות הרפואית מציעים להשאיר סעיפים: (א) (ב) ו-(ג).

אני מעמידה להצבעה את הצעת
חה"כ דיציאן למחוק בסעיף 3

היו"ר ה. גרוסמן:

סעיפים קטנים (ב) ו-(ג).

ה צ ב ע ה

הצעת חה"כ דיציאן למחוק סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) - לא נתקבלה.

אני מעמידה להצבעה את סעיף 3
בנוסח המוצע.

היו"ר ה. גרוסמן:

ה צ ב ע ה

סעיף 3 בנוסח המוצע - נתקבל.

יש להוסיף את הצעת חבר הכנסת דיציאן
למחוק סעיפים ב' ו-ג'.

היו"ר ה. גרוסמן:

יש לי הסתייגות בסעיף 1. אני
חושבת שזה לא צודק לומר: "לא

ד"ר ע. קליר:

פעלו בתאום ובהתמדה". אני חושבת שזה אי-צדק לאנשים שיושבים שם
ועושים כל מאמץ אפשרי כדי לעזור לנהל את השירותים. אני יודעת כמה
מאמצים עושה מנהל מחלקת ילדים בצפת, הוא אישית, והצוות שלו, כדי לספק
את השירותים. לומר בסוף את זה, אני חושבת שזה לא טוב.

זה לא רק רופאים, זה גם מורים,
מנהלי בתי-ספר ועובדים סוציאליים.

היו"ר ה. גרוסמן:

זה קשור עם כל המערכת החברתית במדינה. אולי אנחנו נעמיד את זה אחרת.

אני מציע לכתוב: "לא פעלו בתאום
במידה מספקת".

מ. ידיד:

"לא פעלו במידה מספקת בתאום ולא
עלה בידם לתגבר וכו'".

היו"ר ה. גרוסמן:

הייתי מציעה להוסיף: "בנסיבות
הקיימות ובאמצעים שעמדו לרשותם".

ד"ר ע. קליר:

לא עלה בידם משום שלא היו אמצעים.

אני מודה להערה, רכננו את זה.

היו"ר ה. גרוסמן:

אני לא באה להגן או לומר דבר
במקום המועצה המדעית. אבל בכל

ד"ר ע. קליר:

זאת יש לי מלת הבהרה. הכרה או אי-הכרה במרפאה או בבית-חולים לצורך
התמחות זאת לא שאלה של רצון טוב של המועצה. יש צורך בתנאים שיתמלאו.
כאן מוזכר שמדובר במספר מסות, ברמה של רופאים. זה נכון. אבל לקחת
רופא מומחה ולו הטוב ביותר, ולא לתת לו תנאים לעבודה הוא לא יוכיח
את מומחיותו. יש צורך במילוי תנאים מסויימים ולא רק מספר מסות.

אנחנו לא נכנסים לפרטים.

היו"ר ה. גרוסמן:

אבל זה מאד קשור.

ד"ר ע. קליר:

היו"ר ח. גרוסמן: אנחנו נוסיף: "ויצירת התנאים לכך".
אני עוברת לסעיף השני.

2. מסקנות ועדת השירותים הציבוריים בנושא: סגירת מחלקת העינים בבית-החולים הממשלתי בצפת ומחלקת העינים במרפאת קרפ"ח בקרית שמונה

היו"ר ח. גרוסמן: (קוראת את המסקנות).

מ. יריד: אני יודע, שלאחרונה, לאור קיצוצים בתקציב, קופת-חולים לא מאפשרת לחבריה ללכת לבתי-חולים ממשלתיים והדבר הזה מקשה לא מעט. אני סבור שאנחנו צריכים לתת יד לכך שהדבר לא יפגע בחולים. כשם שיש כל מיני הסכמים, צריך להיות הסדר שהחולה יוכל לפנות לכל בית-חולים שנמצא באזורו ולא חשוב אם זה שייך לקופת-חולים או לממשלה. במסקנות אין שום התייחסות לדבר הזה. אני חושב שצריך להוסיף סעיף האומר, שהוועדה פונה או ממליצה שלא יפגעו חולים בקשר להסדר שנוצר בין בתי-חולים של קופת-חולים לבין בתי החולים הממשלתיים.

ל. ויציאן: כאן מתעוררת אחת הבעיות שהתחלנו לדון בה. לפני חודשיים אסר פרופסור מנצ'ל שהוא עוקב אחר ההתפתחות שנובעת מהעלאת מחירי האישפוז לקופת-חולים, ובזמן האחרון נודע לי כי מה שנעשה עכשיו ע"י קופת-חולים הוא גובל ממש בשערוריה. אם עד עכשיו התפוסה בבתי-חולים ממשלתיים הייתה 110% עד 120% במחלקות מסויימות, באותן מחלקות בבתי-החולים של ההסתדרות התפוסה הייתה 70%-80%; היום נוצר מצב הפוך, באזורים מסויימים זה ממש מסכן את החולים. קורים מקרים שאדם עובר נתוח בבית-חולים ממשלתי וכאשר הוא צריך אישפוז עקב הנתוח, מעבירים אותו לבית-חולים של קופת-חולים, דבר שהוא בלתי הגיוני.

אני חושב שהוועדה צריכה לקבל אינפורמציה מלאה על המצב ולהוציא מסקנות. אם זה באמת כך, שנמנעים להעביר חולים לבית-החולים בצפת למרות כל התנאים שיש שם ומעבירים לבית-החולים בעפולה או לבית-החולים בטבריה, זה לא יתכן.

היו"ר ח. גרוסמן: הנושא הוא מאוד מאוד. אני לא רוצה להכנס לדיון מחודש בחוק ביטוח בריאות. אבל האמת היא שקופת-חולים אינה חייבת, כל עוד אין חוק ביטוח בריאות עם הסעיפים הרלבנטיים, לאשפוז את חבריה בבתי-חולים ממשלתיים. היא עשתה זאת כאשר היא קבלה השתתפות בימי האישפוז. ברגע שהיא צריכה לכסות את כל ההוצאות של יום האישפוז מהתקציב החדש, היא עושה את החשבון שלה ולפי החוק היא לא חייבת לעשות דבר אחר.

פה אנחנו דנים, בסך הכל, במחלקת העינים בבית-החולים בצפת. מה קרה פה? זה לא שיש מחלקה לעינים בצפת ולמרות זאת שלחו חולים לעפולה או לטבריה. פשוט, לא הייתה מחלקה לעינים. המחלקה נסגרה מפני שמנהל המחלקה נסע לחו"ל והסתמחים נעלמו. גם אם יפתחו את המחלקה עכשיו, כך נאמר, השאלה עם מי.

אני לא חשבתי שצריך להיות פה איזכור של המכתב שלנו לקופת-חולים. איזכרנו את המכתב מכיוון שקבלנו פה את המסלחת והיא שטחה בפנינו את הבעיה שהיא קשה מאוד. אני לא עומדת על כך

היו"ר ח. גרוסמן:

שיהיה איזכור הסכתב.

אם עשינו פעולה שנשאה פרי, מדוע
לא נזכיר אותה?!

ח. שמעוני:

אני מתנגדת לכך שנכניס בהסלצות
את העניין שהעלה חה"כ דיציאן.

היו"ר ח. גרוסמן:

זה עניין מסובך, צריך לשמוע בעניין זה את נציגי קופת-חולים ולדון
בו בכובד ראש.

אולי הפניה תהיה למסגרת הבריאות
שיבחן אפשרויות כדי שלא תהיינה

ס. ידיד:

תקלות.

היו"ר ח. גרוסמן:

צריך לפנות למשרד הבריאות שהוא
יפתח למשרד האוצר ויבקש שלא יקצו
את התקציב של קופת-חולים. אני חושבת שלא צריך להכניס את העניין
הזה בהסלצות שלנו לגבי מחלקת העיניים בבית-החולים בצפת.

לדעתי, טוב יהיה אם נציע שתהיה
פניה למשרד הבריאות לבחון

ס. ידיד:

אפשרות שלא תהיינה תקלות בעניין זה.

היו"ר ח. גרוסמן:

מציע לשר הבריאות להופיע בפני
הוועדה בנושא זה ואם הוא ירצה

שיופיעו נציגי קופת-חולים, בבקשה. אני יודעת ששר הבריאות, באופן
רצוף, יושב עם קופת-חולים על הנושא הזה.

י. שערי:

במשרד לדברי חה"כ דיציאן - יש מקום
לכך שיהיה דיון בוועדה. אני גם
מסכים למה שאמרה יו"ר הוועדה. אני מרשה לעצמי לומר, שאחת הסיבות
שאינן לנו מספיק מקומות בבתי-החולים זה מפני שיש כמה צווארי בקבוק
בבתי-חולים, במעבדות וחדרי נתוחים וזה מאריך את השהות בבתי-החולים.
בזה שקובעים מחיר ריאלי, זה ידרבן כל אחד שצריך להשתמש בשירות הזה,
לשקול את הדברים האלה. אני מקווה שקופת-חולים לא תעשה דברים
שמזיקים לחולים.

ל. דיציאן:

לא התווכחתי על מחיר ריאלי.

י. שערי:

זה יכול לדרבן לריאורגניזציה
מסויימת וזה יכול להיות גורם
מרוסת. זה אמנם גורם לתקלות, אבל צריך לבחון את כל האספקטים של
העניין.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני מציעה לא להבנט לעניין הזה.

ד"ר הורן:

לגבי הנוסח הקיים בדף הזה,
יש דבר אחד שאינו מדוייק:
"ויובאו מתמחים במסגרת זה"ל". ישנם כמה גורמים שפנינו אליהם
ומטפלים כרנע, מעשית, בשליחת סומחים: זה בתי-חולים מסלתיים,
רופאי עיניים וגם זה"ל. זה"ל עצמו שולח לשם רופא מומחה, לא
מתמחה.

היו"ר ח. גרוסמן:
ומצה"ל. קבלנו את המסקנות בענין מחלקת העינים בבית-החולים בצפת ומחלקת העינים במרפאת קופ"ח בקרית שמונה.
אם כך נכתוב: "יובאו מופחים ומתמחים מסוסדות פנואיים אחרים ומחלקת העינים בבית-החולים בצפת ומחלקת העינים במרפאת קופ"ח בקרית שמונה."
אני מודה לכם, ישיבה זו בעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:00